

Wycieczka nr 184

Z Dreptusiem po Warszawie Aleje Jerozolimskie – Spacer ku Wiśle

Nazwa ulicy pochodzi od istniejącego w XVIII w. na zachód od obecnego placu Zawiszy żydowskiego osiedla nazwanego Nową Jerozolimą. Osiedle założono w 1774 roku na terenie jurydyki Bożydar-Kałęczyn należącej do Augusta Sułkowskiego. Z dawnego osiedla pozostała jedynie wiodąca do niego droga, zwana Drogą Jerozolimską. I choć istniało ono tylko dwa lata, to jednak już pamięć o nim, zawarta w nazwie ulicy, przetrwała wieki. Natomiast o powstaniu Alej Jerozolimskich zdecydował w 1817 roku generał Józef Zajączek. Już siedem lat później była to szeroka na 44 metry arteria przecinająca miasto na długości czterech kilometrów od rogatki po Wisłę.

Aleje – początkowo mówiono o nich w liczbie pojedynczej – były wtedy trzypasmową drogą z dwoma jezdniami po bokach i dzielącym je brukiem. Przeprowadzono cztery rowy odwadniające i posadzono sześć rzędów topól. W 1845 r. przy skrzyżowaniu z Marszałkowską wybudowano Dworzec Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej.

Wtedy też przy ulicy zaczęto wznosić eklektyczne, secesyjne i modernistyczne kamienice. Na początku XX w. przy skrzyżowaniu z ulicą Żelazną wzniesiono Dworzec Kaliski, a w 1908 r. Alejami przejechał pierwszy tramwaj elektryczny.

Ulica jeszcze bardziej zyskała na znaczeniu, gdy w 1914 roku otwarto most Poniatowskiego. W 1926 roku na skrzyżowaniu z Marszałkowską oddano do użytku pierwszą w Polsce sygnalizację świetlną. Podczas powstania warszawskiego w pobliżu ul. Brackiej zbudowano barykadę, która zapewniała jedyne połączenie między południową i północną częścią miasta. W efekcie ciężkich walk znaczna część zabudowy ulicy została zniszczona.

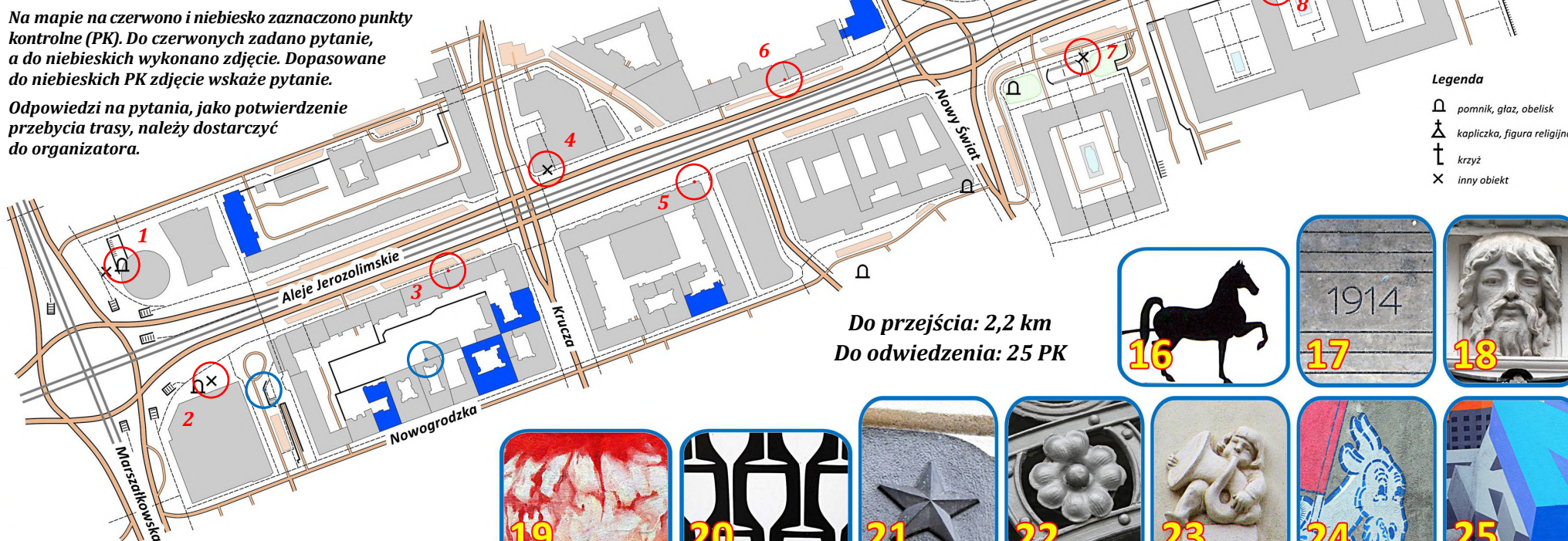
Obecnie Aleje Jerozolimskie to tętniąca życiem jedna z głównych arterii miasta.

Obecnie Aleje Jerozolimskie to tętniąca życiem jedna z głównych arterii miasta.

tekst na podstawie Wikipedii oraz <https://srodmiescie.um.warszawa.pl/-/aleje-jerozolimskie>

Na mapie na czerwono i niebiesko zaznaczono punkty kontrolne (PK). Do czerwonych zadano pytanie, a do niebieskich wykonano zdjęcie. Dopasowane do niebieskich PK zdjęcie wskaże pytanie.

Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Aktualność: luty 2024 r.
wersja 1.0

- Legenda
- pomnik, głaz, obelisk
 - ⚡ kapliczka, figura religijna
 - † krzyż
 - × inny obiekt

Do przejścia: 2,2 km
Do odwiedzenia: 25 PK

16

17

18

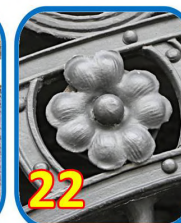
19

20

21

22

23

24

25

Opracowanie trasy i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek

Z Dreptusiem po Warszawie/Aleje Jerozolimskie – Spacer ku Wiśle

PK 1	Budynek Rotundy PKO, jeden z najbardziej rozpoznawalnych obiektów w Warszawie. 15 lutego 1979 r. doszło w nim do wybuchu gazu. W jego wyniku zginęło 49 osób, a dziesiątki kolejnych odniosły obrażenia. Pomnik upamiętniający 100-lecie powstania PKO Banku Polskiego. <i>Ile schodków należy pokonać, aby dojść do pomnika?</i>
PK 2	Hotel Novotel, dawniej Forum. Wzniesiony na początku lat 70. XX w. był jednym z pierwszych wysokościowców w powojennej Warszawie (drugim, co do wielkości budynkiem, po Pałacu Kultury i Nauki, który przekroczył wysokość 100 m). <i>Ile dokładnie wynosiła jego wysokość?</i>
PK 3	Miejsce powstańczej barykady. Przez niemal cały okres trwania powstania blokowała ona ruch Niemców na linii wschód-zachód i zapewniała piesze połączenie północnej i południowej części miasta. <i>Ile dokładnie dni jej broniono?</i>
PK 4	Skrzyżowanie Alej Jerozolimskich i ulicy Kruczej. <i>Pod jakim numerem stał tutaj do 1944 r. dom?</i>
PK 5	Rejon ciężkich walk powstańczych. <i>Co studiował poległy tutaj powstaniec?</i>
PK 6	Przedwojenna kamienica należąca do handlującego herbatą rosyjskiego kupca, Wsiewołoda Istomina. Ten niepoprawny optymista wierzył w przyjaźń polsko-rosyjską, stąd na jej fasadę trafiły popiersia dobrych przyjaciół, Mickiewicza i Puszkina. <i>Jak nazywała się powołana tutaj organizacja młodzieżowa?</i>
PK 7	Cofnięty od ulicy okazały gmach to dawna siedziba Komitetu Centralnego PZPR, a po 1989 r. pierwsza siedziba Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. <i>Ile automatycznie wysuwanych elementów blokuje wjazd na teren budynku?</i>
PK 8	Teren Muzeum Narodowego. Pierwsze budynki muzeum wzniesiono w l. 1926-28, a 10 lat później znacząco je rozbudowano. Gmach Muzeum Narodowego przetrwał wojnę wraz z częścią zbiorów ratowanych z narażeniem życia przez ekipę muzealników kierowanych przez prof. Stanisława Lorentza, wieloletniego dyrektora placówki. <i>Jaki tytuł nosi rzeźba nawiązująca swym wyglądem do postaci Chrystusa Frasobliwego?</i>
PK 9	Rogatka Mostu Poniatowskiego. Tablica upamiętniająca śmierć Romualda Traugutta – dyktatora powstania styczniowego. <i>Kto ją ufundował?</i>
PK 10	Tablica upamiętniająca żołnierzy 3 Dywizji Piechoty idących na pomoc walczącej Warszawie. <i>Kiedy ją odsłonięto?</i>
PK 11	Uruchomiony w 1963 r. budynek dworca Warszawa-Powisłe. Jego projekt to jeden z najwybitniejszych przykładów awangardowego nurtu architektury konstruktywistycznej. <i>Jakie imiona nosili jego projektanci?</i>
PK 12	Miejsce, gdzie przed wojną stał dom, w którym mieszkała Stefania Sempołowska – polska nauczycielka i działaczka oświatowa, bojownicza o godność i prawa człowieka. <i>Jakiego skrótu użyto, zamiast imienia i nazwiska, w podpisie pod słowami działaczki?</i>
PK 13	Wzniesiona po 1910 roku kamienica z wyeksponowanymi śladami po toczonych tutaj w 1944 r. walkach. Przed budynkiem stoi pianino, symbol uciszonych instrumentów, świadków niejednej historii. <i>Jaka firma je wyprodukowała?</i>
PK 14	Budynek wybudowany w 1905 roku według projektu Zenona Chrzanowskiego dla gimnazjum męskiego założonego w 1903 r. przez gen. Pawła Chrzanowskiego. Była to pierwsza polska szkoła w Warszawie. W 1915 r. szkoła została przejęta przez Maurycego Zamoyskiego, a po 1918 stała się własnością Towarzystwa im. Jana Zamoyskiego. Obecnie siedziba XVIII LO. <i>Co umożliwiło powstanie szkoły?</i>
PK 15	Neorenesansowy Pałac Branickich. W skład zespołu wchodzi korpus główny i dwie oficyny. W prawej oficynie od 1851 r. mieściła się apteka. Podczas 20-lecia międzywojennego swoją siedzibę miała tutaj ambasada Wielkiej Brytanii. <i>Jaki jest numer do wykonawcy bramy?</i>

PK 16-25 (bez numeru): pytanie, na które należy udzielić odpowiedzi, wskaże dopasowane do PK zdjęcie

PK 16	<i>Ile szprych ma każde z kół powozu?</i>
PK 17	<i>Jaki rok towarzyszy temu na zdjęciu?</i>
PK 18	<i>Kto ma tutaj swoje biuro poselskie?</i>
PK 19	<i>Czego fragment przedstawiono na zdjęciu?</i>
PK 20	<i>Co zapisywał Henryk, mieszkaniec tej kamienicy?</i>
PK 21	<i>Jak nazywała się mieszcząca się tutaj kawiarnia?</i>
PK 22	<i>Ile takich kwiatków wkomponowano w bramę?</i>
PK 23	<i>Jaki rok zapisano u stóp chłopczyka z winogronami?</i>
PK 24	<i>Ile gwiazdek ma koziołek?</i>
PK 25	<i>Jaki numer ma tramwaj?</i>

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej <http://dreptus.pl>